

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre 4 korona
Fél évre 2 korona
Negyed évre 1 korona

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Horváth Antal könyvnyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények,
előfizetési és hirdetési díjak intézendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadó-
hivatal jutányos ár mellett közöl.

Kiaknázott élvezetek.

A megrendítő öngyilkosságoknak, a szivetrázó szerelmi drámáknak, hogy úgy mondjuk, szezonjaik szoktak lenni. Mintha járvány bacillusok áradnának olyan véres eseményekről, melyeket szárnyára kap a hír és sokféleképpen, érzelmesen, szenzációsan kommentál a napisajtó.

Amikor ezeknek az öngyilkosságoknak, kettős szerelmi drámáknak fizioiogiáját vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy egy nagy és fontos momentumban mind-egyik megegyezik. Ez a momentum az, hogy a drámák hősei — akár fiatalok, akár vének — belesömöröltek az életbe. Letargia, unottság fogja el azokat, akik még alig lépték túl a 20—30-ik évet, akikre még annyi öröm, élvezet és boldogság várna, ha lenne bennük kitartás, hogy keresztül tudjanak gázolni a jelen bajain. De ez a kitartás, ez az energia nincsen meg bennük.

Holott maga az élet talán soha nem nyújtott annyi élvezetet a fiatal embereknek, mint most. Az a társadalom, amely nem küzd a nyomorral, inkább szórakozásokra van berendezkedve, mint komoly dolgokra. A jelszó az, hogy minél vigabban kell keresztülfutnunk ezen az életen, amely ugyanis olyan nagyon rövid s ugyanis okvetlenül a sirba vezet. Az erkölcsstelen római császárságok idejében volt csak példa arra a mohó élvezet-

vágyra, amely a mai kultúremberiséget jellemzi. S természetes, hogy ugyanezen okból az erkölcsök is felette meglazultak e modern társadalomban.

Ez a lazulás első sorban a lelkek energiájának pusztulásában nyilvánul. Mind kevesebb lesz a törhetlen akaratu, szívós kitartású ember. Az élettel való küzdéshez nem igen érez kedvet s vágyat az a mai ifjú, aki lépten-nyomon azzal az életelvvvel találkozik, hogy csak egy dolog van, ami az életet becsessé teszi s ez az, hogy „jól mulatni.“ Mulatni, szórakozni, szeretkezni, ez a jelszava nagynak és kicsinynek, szegénynek és gazdagnak s a tömegek gépszerűen végzik el munkájukat tisztán csak azért, mert csak a munka bére teszi nekik lehetővé azt, hogy mulathassanak. A holnappal nem sokat törődünk. Jöjjön, aminek jönni kell, mert hiszen valahogy csak lesz! Sohse voltunk még úgy, hogy valahogy ne lettünk volna.

Nem bohémia ez, hanem ledérség, amely a fundamentuma a társadalmi számos minden bűnének és bajának. Ez a ledérség kiöli a lelkek energiáját; amikor látják, hogy a sors úgy fordult, hogy megszokott gondtalan életüket nem folytathatják, hogy vágyaik nem mehetnek teljesedésbe, — mint valami megunt cifra rongyot — eldobják maguktól az életet.

Különösen áll ez a szerelmi drámákra.

Emberek, akik ifjú vérük melegével vágyódnak egymás után, mihelyt beborul felettük a látóhatár s akadályok merülnek fel, egy-kettőre elszánják magukat az utolsó lépésre. Ha megbecsülnék, ha szeretnék az életet, ezt a legfőbb javát az embernek, nyilván nem tennék ezt. De manapság, mire az ifjuság elér egy bizonyos kort, fenérik üriti az élvezetek serlegét s az élet korántsem bír előtte azzal az ingerrel, amely a régi, energikus fiatalságot jellemezte. Arra nem gondolnak, hogy más, nemesebb hivatása is van az életnek, mint a mulatás és élvezet. Hogy munka, alkotás, a felebarátainkért való cselekvés a becsületes célja a földön való létnek. Erre nem gondolnak, csak arra, hogy ezután rosszabb lesz, mint eddig volt s hogy az élet már nem nyújthat nekik annyi boldogságot, amely felérne az érte való szenvedéssel.

A faj puhulását, elkorcsosodását ezek a drámák bizonyítják legjobban. Jellem és akaratörő nélkül nő fel ez a fiatalság, kibontott vitorlával száguld az élvezetek tengerén keresztül s ha vihar jő, nincs ereje ahhoz, hogy megküzdjön vele.

A mai pedagógiának egyik legderekabb feladata, hogy az élet megbecsülésére oktassa a fiatalságot s edzze a lélek energiáját, amely nélkül a legkiválóbb tehetség sem tudja magát megbecsülni.

TÁRCA.

Jövevény.

Gyöngeszivü, szép fiatal asszony költözött be egy nap, abba a vén nemesi kuriába, amelyben szüleim laktak.

Csak úgy jött valahonnan, maga sem tudta merről; faggatuk, kérdeztük, de őbelőle bizony alig is lehetett valamit kivenni; jött, mert szerette azt a falut s emlékek fűzték ahhoz a hajlékhoz. Szívesen adott helyet neki, becértük, szerettük, mert kedves, szelid asszonyka volt. S ő is szeretettel csüngött rajtunk. Szívesen segített a ház körüli teendőknél, örömmel vállalta magára a virágos kert ápolását, az udvar, a ház rendbentartását.

— Mindent megteszek — mondotta sokszor — csak el ne üzenek, csak azt a szobácskát, amelyben lakom, adják nekem.

Egy fiatal férfi arcképe csüngött annak a szobának a falán, amelyet Szegő Judit számára anyám kijelölt. Amikor beköltöztünk abba a vén házba, azt már ott találtuk. S reggelre kelve ez a kép telis-tele volt mindennap virággal, miket Szegő Judit rakott oda, megemlékezésükön. Atyám megkérdezte egyszer, miért teszi ezt s Judit megmondta:

— Tetszik nekem az az arc, hasonmása megboldogult férjemnek,

Ezernyolcszázötvenet irtak akkor, amikorról e történetem szól. A vészterhes felhők elvonultak

hazánk felől, kiderült felettünk az ég, új remény sugárzott le onnan, hogy ezután boldogok leszünk. Eltemettük, elsírtuk azokat, akik a házáért vértettek el a csatában s ezek között volt Judit is. Am hogy el is feledte-e szerettét, ki tudja, a külső, az arc, a lélek sokszor mutat mást, mint amit a szív érez.

Dehogyan feledte el. Csöndes esteiken, amikor már lepihent minden, annak a kis szobának az ablakából sokáig világlott még ki a gyertyafény s ha valaki megleste volna olyankor Juditot, láthatta volna, mint sir, zokog; eléje térdel annak a képnek és imádkozik...

Vajjon kihez s miért?

Debőy Tamás volt annak a háznak az ura sok évtizedig. Őtől vették szüleim. Debőy már akkor rég elpihent, az özvegy adta el, aki leánya férjhezmenetele után városba költözött. Ami berendezés maradt a házban, szüleim azt is átvették, így maradt ott Debőyék után minden, az a kép is, amelyet Judit annyira szeretett.

Egy nap azonban Debőyné levelet irt anyámnak, amelyben visszakérte azt.

Kedves emlékek, kegyelet fűzi hozzá, szívesen ad érte bármennyit — irta — csak küldje el neki. S anyám szívesen teljesítette volna is az öreg Debőyné kérelmét, ha Judit engedte volna. De nem lehetett. Sirt, úgy könyörgött a fiatal asszony, hogy ne foszszuk meg őt tőle, mert egyedüli vigasztalása az, ha látja, ha imádkozhatik mellette.

Szegény Judit! meghagytuk neki a képet, hadd legyen nyugodt. Vigasztaltuk is, mert sok-

szor kellett vigasztalni, biztattuk: felejtse el a csapásokat, amik érték, mindhiába; bánatos, szomorú teremtés maradt ő mindvégig.

Sokszor kérdezősködött az öreg Debőyné felől is, hogy hol van, mit csinál, nem említi-e leveleiben s nem-e olyan szomorú teremtés ő is, mint jó magam, mert bizony az lehet, aki nemcsak egyet, de hármát veszített el: férjét, leányát és vejét?

Megnyugtattuk, hogy minderről nem szólnak levelei, oda is adtuk neki, hogy olvassa s olyankor, mintha felvidult volna, jól esett neki, hogy Debőyné nem busul.

— Bárcsak én is olyan volnék — mondá. — De nem vagyok erre képes, előttem van mindig, mert nagyon szerettem őt. Egy éves házasság voltunk csak, akkor elment s soha többé nem láttam. Hogy hol halt meg, azt sem tudom. Álomban sokszor megjelen előttem, kegyetlen, rossz álmok ezek, sokat sirok utánuk, mert úgy fáj az, hogy nem tudom magam mellett, ha felébredek,

Igy beszélt magáról, végtelen bánatáról, férjéről Szegő Judit. Megilletődéssel hallgattuk mindig, de azért csak kértük, hogy beszéljen, hogy mondja el élete történetét.

Nehézen lehetett rávenni erre, mig végre engedett a kérésnek.

— Szép őszi alkony volt azon a napon — kezdé — amikor Miklós elbucszott tőlem. Szeretlek Judit, szolt hozzám, de a hazát minde nek előtt. Hivott és nekem el kell mennem. Ne búsulj, ne sirass, én mielőbb visszajövök, addig

Tanügy.

Igazgatói jelentés

a mindszenti m. kir. állami elemi népiskolák 1903—1904. tanévi állapotáról.

(Folytatás)

A f. 1903—1904. tanévben beiskolázott 627 fiu, 642 leány, összesen 1269 mindennapi tanuló közül tanévközben más községbe, vagy más iskolába ment át 39 fiu, 46 leány, összesen 85 mindennapi tanuló.

Meghalt 1 fiu, 1 leány, összesen 2 mindennapi tanuló.

Maradt a tanév végén 587 fiu, 595 leány, összesen 1182 mindennapi tanuló.

A gazdasági és ismétlő iskolába beiratkozott 161 fiu, 160 leány, összesen 321 ismétlő iskolai tanuló.

Ezek közül tanévközben más községbe, más iskolába ment át 30 fiu, 12 leány, összesen 42 tanuló.

Meghalt — fiu, — leány, összesen — tanuló. Maradt a tanév végén 131 fiu, 148 leány, összesen 279 tanuló.

A tanulók beiskolázásának nagy akadály a a nagymérvű költözökés oka az, hogy Mindszenti község lakói legnagyobb részben földmunkás (kubikos) szegény emberek, kik kenyérkereseti forrást szerzendő, nemcsak a szomszédos községekbe, hanem időnkint az ország távolabbi vidékeire, sőt nem ritkán külföldre is elvándorolnak családtagjaikkal együtt.

Nagy akadály a rendes iskolába járásnak népünk szegénysége, a tanulók téli ruhátlan-sága s a szegénységből eredő ama általános szokás, hogy a szülők már 7—8 éves korukban levő gyermekeiket is, kora tavasztól késő ősziig elszegődítik cselédnek s a tanulót tartózkodási helyén csak igen ritkán iskolázzák be.

V. Iskolai mulasztások.

A mulasztások számadatai, sajnos, e tanévben is magasan fölülmúlják a normális átlagot, bár a tanító-testület e tekintetben is megtett minden tőle feltehető.

A f. 1903—1904. tanévben előfordult a mindennapi iskolában 22541 félnapigazolt, 12161 félnapigazolt, összesen 34702 félnapigazolt, 944 félnapigazolt, összesen 2904 félnapigazolt mulasztás.

A mulasztások oka népünk szegénysége, mely miatt tanköteles korban levő gyermekeik kénytelen tavasszal és ősszel mezeti munkálatoknál alkalmazni, cselédül elszegődíteni; sok esetben a téli ruhátlan-ság és a szülők közönye.

is őrizz meg emlékedben. Megcsókolt én átka-
roltam, úgy tartottam vissza, mégsem maradt;
felkötötte kardját s elment.

Nagysokára kaptam csak levelet tőle. Arról tudósított, hogy serege diadalra diadalt arat, nemsokára vége lesz a harcnak és akkor újra vizionlátjuk egymást. Nem engedte meg az ég. Elhallgatott egyszerre, meghalt s engem itt hagyott.

E házban imertem meg őt. Sokat járt ide s együtt rőtünk naponta a kert virágos útjait késő estéig. Itt szeretett meg s az én szivemben is e helyen ütött tanyát az első szerelem; ez a ház, e falu, ez a vidék azért olyan kedves nekem. Azért jöttem ide, a jó emberekhez, azért, meg hogy jól tudtam, hogy itt találok emléket tőle, amelyet ápolhatok, szerethetek s amely előtt imádkozhatom.

Gondoltuk, hogy úgy van, az a kép, amely Judit szobájában függött, a Szegő Miklós képe s ő a Debőy-család sarja volt.

Hogy feltárta előttünk, még jobban megszerettük s mert tudtuk bánatjának okát, könnyebb is volt vigasztalunk őt. Vigasztaltuk, de mindhiába, olyan bánatos, siró asszony maradt ő mindvégig, mint volt akkor, amikor hozzánk jött. Ma már fehérhajú öreg az egykori jövevény, de lelkében még mindig élénken él elvesztett férjének az emléke, akiről valamint azokról az időkről olyan csodaszép dolgokat tud mesélni szüleim unokáinak.

Agh Endre.

VI. Magaviselet és előmenetel.

A mindennapi iskolában dicséretes magaviseletű volt 644, jó magaviseletű 392 és tűrhető magaviseletű 45.

Az ismétlő iskolában dicséretes magaviseletű volt 129, jó magaviseletű 96, tűrhető magaviseletű 17.

A tanulók előmenetelét a következő számadatok mutatják:

A mindennapi iskolában kitünő osztályzatot nyert 110, jeles osztályzatot 262, jó osztályzatot 389, elégséges osztályzatot 189 és elégtelen osztályzatot 151.

Az ismétlő iskolában kitünő osztályzatot nyert 15, jeles osztályzatot 43, jó osztályzatot 65, elégséges osztályzatot 58 és elégtelen osztályzatot 51.

VII. Szegény tanulók segélyezése.

Mindszenti község és az állami iskolai gondnokság kezelése alatt álló jótékonycélu iskolai alapítványok kamataiból őgróf Pallavicini Sándor úr kegyes adományából a folyó tanévben is számos szegénysorsú tanuló részesült tankönyv-, ruhasegélyben és vizsgai jutalomkönyvben.

1. A tanév elején Mindszenti község kezelése alatt álló 3600 kor.-t tevő „Bene Ferenc“ alapítvány kamataiból 299 kor. értékű különféle tankönyv szereztetett be és osztatott ki a szegénysorsú iskolás gyermekek között.

2. A m. kir. egyetemi nyomda küldött, az állam által engedélyezett tankönyvekből 55 kor. 30 fillér értékben.

Őgróf Pallavicini Sándor úr kegyes adománya 100 korona. Az állami iskolai gondnokság kezelése alatt álló „Vörös kereszt“ egyesület kamata 30 kor. 30 fill. Mindszenti község kezelése alatt levő „Hám János“ alap kamata 24 kor. A külön bizottság által kezelt „Wimmer Károly“ alap kamata 98 kor. 66 fill. Összesen 253 kor. 38 fillér, melyből 1904. évi január hó végén ruhaneműekre fordított 204 kor. 02 fillér, tankönyvekre 49 kor. 36 fillér.

Ezen összegből beszereztetett és kiosztott a szegény tanulók között 23 pár lábbeli, 22 pár meleg harisnya, 19 drb fiú felöltő, 25 drb leány felöltő, 21 drb kendő, továbbá 105 drb különféle tankönyv.

A szegény tanulók segélyezésére összesen 607 kor. 63 fillér fordított a folyó tanévben.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

Hazugság volt...

Hazugság volt, amit beszéltél,
Szivedben másnak helye nincsen
S hiába is zörögnek mások
Be nem juthatnak semmi kincsen.

Szivedben csak számomra van hely,
Csak én lehetek álmod, vágyad.
Hisz más csak léhán jár nyomodban,
És én majd meghalok utánad.

És most kidobnád durva kézzel.
Az utcára szegény bolondod?
Nem, nem hiszem, mert jó a szived,
Magad dacból bár rossznak mondod.

Meg aztán nem is kell kidobnod,
Csak mondd meg, hogy ki jön helyembe
S ha jobb lakód lesz, mint én voltam,
Kiköltözöm én mindörökké...

Vértesy Gyula.

— Munkabiztosíték a földmunkásoknak. Még a mult év végén volt, hogy vármegyénk vezetősége a mindszenti és csongrádi földmunkások kérésére előterjesztéssel élt a földmívelési miniszterhez és ebben a fölterjesztésben arra való tekintettel, hogy a megyénkbeli földmunkások egyes esetekben mint önálló munkavállalkozók vehessenek részt a vállalatok versenytárgyalásán, azt kérte a minisztertől, hogy e célra bizonyos összeget bocsásson a vármegye rendelkezésére, mely összegből aztán a vármegye az illető munkáscsoportokért a vállalati

biztosítékot helyezné letétbe. Tizezer koronát kért a megye vezetősége erre a célra a földmívelésügyi minisztertől és ennyi is volt kilátásba helyezve. Most azután Tallián Béla földmívelési miniszter erre a célra tényleg folyósított is nyolcezer koronát, mely összeg munkásainkat abba a helyzetbe fogja juttatni, hogy egyes esetekben mint önálló vállalkozók vehetnek a jövőben részt a földmunka-vállalatoknál.

— Miniszteri rendelet az iskolai beiratásokról. Minden szülőt, akinek iskolás gyermeke van, közelről érint a belügyminiszternek az a körrendelete, melyet az összes törvényhatóságoknak megküldött. A rendelet nagyon megkönnyíti az iskolai beiratásokat, mert fölöslegessé teszi a beiratásoknál a költséges és sok utánjárásba kerülő születési bizonyítványokat, amelyeket ezentúl egyszerű tanúsítvány helyettesít. Ezeket a tanúsítványokat díjtalanul és bélyeg nélkül szolgáltatja ki az állami anyakönyvi hivatal. Az erről szóló okos rendelet, mely különösen kedvező a szegény családok emberekre, különben csak felújítása egy már tavalyi kiadott rendeletnek.

— Mindszenti gépész szerencsétlensége Szegeden. A mult vasárnap egy mozgófényképes sátor borult lángba Szegeden. Ép abban a pillanatban ütött ki a tűz, amidőn a nagyszámú közönség javában gyönyörködött az orosz-japán háború vérfagyasztó variációiban. A konsternáció oly nagy volt, hogy a szemlélők azt sem tudták, merre meneküljenek. Egy pár hidegvérű uriember akadt azonban, akik a mentésre is gondoltak s hozzáálltak a tűz elnyomásához. Ezek között volt Bozó István mindszenti gépész is. Csakhogy a láng belekapott az ottlevő ládákban elhelyezett gyúlékony zselatin-lemezbe is, ami aztán oly veszedelmes táperrejűl szolgált a gyorsan elharpózó tűznek, hogy a komédiás-sátor megmentéséről szó sem lehetett. A mentésnél jelentékeny sebeket kapott a komédiáson kívül Bozó gépész is. A sátor, mely mintegy 20,000 korona értékűt képviselt, porrá égett, koldússá téve a tulajdonost. Érdekes, hogy a szerencsétlen mozgófényképesnek már harmadszor égett le a bódéja Szegeden.

— Napszúrás Mindszenten. A 13 éves kis Dombi Mária, Dombi Ferenc munkásember leánya, hétfőn délben még vidám dalolás közben vitte ki édesapjának az ebédet a mindszenti majorba, ahol az öreg dolgozott. És ebéd után, amint hazafelé igyekezett, a gyilkos napsugár belopózott a kislány gyöngye agysejtjeibe és ott elvégezte romboló munkáját. Dombi Mária megőrült. Jajveszékelve, eltorzult arccal szaladt be a községbe, ahol elősiető pajtásainak vadul nekiment. Örgöngésében hajukat tépte és fölhasogatta éles körmeivel azoknak finom arcát. Balázs Ferenc és Tóth Lajos rendőrök végre megfogták a kis közveszélyes örültet és erősen lefogva, kocsin behozták a község házára. A meghibbant elméjű kislányt Pity Sándor községi orvos vette kezelés alá, aki napszúrást konstalt.

— A Duna-Tisza csatorna kiépítése. A Duna-Tisza csatorna kiépítésére vonatkozó tervek a kereskedelmi minisztériumban befejezésükhöz közelednek. Egy bel- és külföldi tőkepénzesekből álló konzorcium már ajánlatot is tett a kereskedelmi miniszternek, hogy a tervezett nagyfontosságú víziút, bizonyos állami garancia mellett kiépíti. Hieronymi kereskedelmi miniszter most tanulmányozza a konzorcium memorandumát. A kormány valószínűleg belemege a kérdésnek illetlen való megoldásába, minthogy nincs kilátás arra, hogy a csatornát, melyre sürgős szükség van, maga az állam építhesse ki a legközelebb időben.

— A takarmányhiány és a miniszter. Az általános takarmányhiányra való tekintettel Tallián földmívelésügyi miniszter az összes kincstári erdőhatóságokhoz rendeletet intézett, hogy az erdőbeli lombtakarmányt a szegénysorsú lakosság jószágállománya számára ingyen osszák szét.

— **Tisztújítás Szegváron.** A Szegvár községben megüresedett községi fogalmazói és közigazgatási irnoki állásokra e hó 28-án ejtette meg a választást Tary járási főszolgabíró. A fogalmazói állásra egyhangulag, nagy lelkesedéssel Ternay Györgyöt, az irnoki állásra pedig Nagy Sándort választották meg, akik eddig is buzgó és lelkiismeretes tisztviselői voltak Szegvár községnek.

— **Csongrád szenzációi.** A szomszédos Csongrád község az elmúlt héten ugyancsak bővelkedett szenzációkban. Tűzvész hat esetben pusztított. Leégett Vikár Farkas, Turi Kis János, Szőke József háza. A Heringer-féle tanyán cséplés közben keletkezett a tűz, mely oly rohasosan terjedt, hogy mentésre gondolni sem lehetett. Csakhamar a lángok martalékvá lett a gazdák által összehordott buza is, mely ropant értéket képviselt, továbbá Régnér Gáspár cséplőgépe. — A múlt vasárnap öngyilkossági kísérlet is történt Csongrádon. Gyovai Erzsike, egy szép, fiatal hajadon, nem tudni mi okból, megmérgezte magát. A gyorsan alkalmazott orvosi ellenszerek visszaadták az életnek. — Samu Erzsike és Konkoly Rózsa csongrádi lányok ugy gondolkoztak, hogy egyéb klimatikus tengeri, vagy balatonmelléki fürdő hiányában, gyöngye testükre üdítő hatással lesz a szőke Tisza vize is. Bele is bátorkodtak a Tiszába, még pedig annyira, hogy egyszer csak kivestett lábuk alól a talaj és már-már elnyeléssel fenyegették a hullámok a fiatal, alig 16 éves leányokat. Ekkor arra vetődött Katona András csongrádi legény, aki meglátva a lányok veszedelmes helyzetét, élete kockáztatásával belevetette magát a folyóba és szerencsésen kimentette a könnyelmű kis bakfisokat. — Nemes István csongrádi cserépmunkás szinte a Tisza vizében keresett enyhülést a nagy forróság által megkínzott testére, csak hogy ő is a lányok sorsára jutott. Az ő esete azonban tragikusabb, mert mentő hiányában belefullt a vízbe. Szegény öreg anyját, aki Tiszaföldváron lakik, telefonon értesítették fia haláláról.

— **A vásárhelyi nagytakarék csalója.** Kóti Ferenc mindszenti gazda nevére furfangos csalást követett el Gy. Szabó Imre feslett életű, több ízben büntetett napszámos. A szenzációs csalás, amely bennünket, mindszentieket közlel érdekel, a következő: Gy. Szabó Imre a tavasszal Kóti Ferenc mindszenti lakos téglásparti tanyáján napszámoskodott, ahol egy sógora felesége Kótinak. Ettől a sógorától szerzett alapos információt a Kóti Ferenc családi viszonyait illetőleg. Majd július elején a vásárhelyi járásbíróóság telekkönyvi osztályában a Kóti Ferenc anyagi viszonyairól szerzett részletes tájékozódást s ezek után ment el dr. Hódi Mózes ügyvédhez, akinek Kóti Ferenc mindszenti lakosnak mutatta be magát. Elmondta, hogy téglásparton 14 hold földje van s mivel Mindszenten most házat vett, arra a földre akar 1200 korona kölcsönt fölvenni. A család elkövetése, illetőleg a pénz megkapása után az ál-Kóti, vagyis Gy. Szabó Imre egy Angyal Imre nevű foglalkozás nélkül levő napszámos-ismerősét beavatta a dologba s azzal együtt vásároltak egy lovat, kocsi és szerszámot 140 koronáért. Szabó még aranygyűrűt is vett a kapott pénzen. Mindezeket a tárgyakat és a még Szabónál megmaradt 490 koronát elkobozta a rendőrség a csalótól. A többi pénzt elmulatta, elpredálta a furfangos csaló. A vásárhelyi rendőrség már befejezte a vizsgálatot Gy. Szabó Imre ügyében. A bűnös is töredelmes beismerést tett.

— **A tiszai iszap gazdasági értéke.** Az országos vegytani intézet, a földművelésügyi miniszter megbízásából, még a múlt évben kísérleteket végzett a Tisza iszapjának gazdasági értékét megállapítandó. Mint a miniszter most a Tisza-menti törvényhatóságokkal közli, a vizsgálat eredménye szerint a Tisza folyó iszapja nagy mennyiségű termőtalaj-javító anyagot tartalmaz és vizének öntözésre való felhasználása nagyon előnyös, különösen akkor, ha az öntözést trágyázás előzi meg. No, a vegytani intézet ez utóbbi kijelentése alig mond újat, mert azt mindenki tudja, hogy javára van a földnek, ha trágyázzák és öntözik.

— **Kétszersült kenyerek.** Ugylátszik, a mi kis Mindszentünkön nemcsak kecske-panamak és vizi tündérek ledér csalafintásai fűszerezik meg az unalmas kánikulai élet eseményeit, hanem a tudományos föltalálási buvárkodások is egymást érik. Krammer pék ugyanis egy új sütési metódust eszelt ki, amely szerint a neki visszaadott és rosszul főtt kenyereket megsüti mégegyszer s ilyen formában próbálja beadni a nép gyomrába. A laikus, békeszerető nép elfogadja a jól besavanyított kenyeret és — meg-eszi báránytürellemmel. Jaksza Jánosné azonban nem így cselekedett. Ő elvitte a kenyeret a bíróhoz és megmutatta, hogy az nem emberi gyomorba való. A kenyér, a bírálathoz, élvezhetlen volt. Már most önként előtérbe tolt a kérdés: vajjon hányan elfogadják az ily módon sült kenyeret és el is fogyasztják békésen. És bizony-bizony megtörténhet az is, hogy egyik-másik beteg lesz, gyomorbajt kap és nem tudják: mitől? Legjobb volna pedig, tisztelt pék uram, ha betartaná a sütésnek csak a leg-elemibb szabályát és sütné kenyeret egyszerűen, de szépen és jól. Akkor aztán pártolná a mi jó néptünk, mint minden arra érdemes iparosembert és tüzete is virágzásnak indulna. De így aligha...

— **Halálozás.** Tóth Lászlóné szül. Seres Terézia, aki 32 évig volt Mindszent község hűséges gazdasszonya, e hó 27-én, öt hónapi betegeskedés után, 77 éves korában meghalt. Temetésén, mely e hó 29-én ment végbe, a községi előljáróság is részt vett.

— **Begyűladt more.** Bármily furcsának tűnik is föl, de megtörtént, még pedig a következőképpen: Pulya Péter mindszenti cigány, beteg lábára gyűlyást keresendő, Szentésre igyekezett a vonaton, hogy ott a megyei kórházban kireparáltassa súlyosan megsérült közlekedési eszközét. Mivelhogy Pulya Péter más-különbben viruló egészségnek örvend, jóízű beszélgetésbe elegyedett a kupében ülő magyarokkal. Javában folyt a tereferé, mikor a kompánia körül hirtelen nagy füst támadt. Ijedten néztek egymásra. Pulya Péter füstölt, oly dúsan terjesztve a kénzapot, hogy már-már komoly veszedelemtől lehetett tartani. A zsebében levő kénes gyufa ugyanis a sok gesztikulációtól meggyűladt és onnan eredt a kellemetlen aroma. Hanem még idejében elnyomták a tüzet és Pulya ha begyűladt is, de nem égett le. Amitől isten óvja.

— **Tífusz jelentkezik.** A gyümölcs, különösen a dinyeérés szezonjának sokszor veszedelmes betegsége a hasihagymáz ismét jelentkezik némely városban, már a közel fekvő Vásárhelyen is. Szerinte az országban aggasztó mértékben lép föl ez a betegség. Aradon 13 sulyos és 50 könnyebb tífusz betegedés lépett föl pár nap alatt. Nem bírjuk eléggé komolyan felhívni polgártársaink figyelmét az óvintézkedések lelkiismeretes szem előtt tartására. Különösen a gyermekekre vonatkozik ez. A gyümölcs, különösen dinye évésben tartson mértéket a közönség. A rosz, rothadt, poshadt gyümölcsöt, éretlen és ugynevezett veszett dinyét meg ne egye és gyermekeit is óvja azoktól. A rendőrség pedig tartsa meg lelkiismeretesen a piaci vizsgálatot és kobozza el irgalmatlanul a nagy bajokat okozható rosz gyümölcsöt, mert csak így, a különös elővigyázat menthet meg bennünket a kínos és nagyon veszedelmessé válható járvány fellépésétől.

— **Virágos lovon a veszedelemben.** A parasztvirtusról mesteri képet adott Vas Gereben. amikor a fűgédi és hidvégi legények verekedéseit megírta. Ez a magyar virtuskodás, a „ki a legény a csárdába“, már sok deli legénynek a szomorú sorsát okozta. Majdcsaknem így járt most Nagy Sándor a nyalka sándorfalvi legény is. Nagy Sándor nagyon haragudott az algyői legényekre, de annál inkább megszelvete az algyői leányokat. A legényeket boszantani, a leányokat hódítani akarta. Érdekes módját eszelte ki ennek. Csinosan fölvirágozta a lovat s hétfőn este ugy jelent meg az algyői tánczhelyen. Lóháton léptetett be a tánczolók közé s hetykén szemlélgette a leányokat. Az algyői legények ezen ugy fölháborodtak, hogy közös erővel megtámadták Nagy Sándort s ló-

vastól együt veszedelmesen megszurkálták. A vakmerő legényt sulyos sebeivel hazavitték Sándorfalvára. Följelentést persze nem tett az algyői legények ellen, mert alkalmasint oda gondol, hogy mennek még az algyői legények is Sándorfalvára.

— **Öreg ember kérése.** Szüki Benedek eltehetetlenedett öreg ember azzal a kéréssel zaklatja mostanában a község előljáróságát, hogy előrehaladott korára és keresetképtelenségére való tekintettel, vegyék föl a menházi szegények közé. Mivel Szüki algyői illetőségű és feleségének vagyona is van, továbbá mert Mindszent községnek soha egy fillér adót nem fizetett, a község előljárósága elutasította a kérelmet. Szüki Benedek ennek dacára naponta el-ellátogat a község házára és sorra kopogja az ajtókat. Hátha mégis bejuthatna a nyugalom és pihenés enyhét adó hajlékába...

— **Az osztrák szín.** Egy kis „szomszédos városkában“ történt az alábbi eset: A sorozóbizottság elé került a legény. A bizottság elégültlen tekintett végig erőtelj duzzadó testén. Odamegy hozzá az ezredorvos is s kimondja, hogy bizony „tauglich“ lett. Csak még a látást kell megvizsgálnia, hogy nincs-e valami hibája a szemének. Elébe tart hát egy piros betűt s megkérdezi:

— Milyen szín ez?

— Magyar szín, mert piros!

Azután egy zöld betűt tett eléje.

— Hát ez milyen?

— Ez is magyar, mert zöld!

Az orvos mosolyogva bölintott s elébe tett egy sárga betűt:

— Hát ez?

— Osztrák, a fene egye mög! — válaszolta dühösen a szép szál magyar legény.

— **Sertés által szétépet csecsemő.** Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap délelőtt Szeged felsőtanyán. Egy 2 hónapos csecsemőt egy sertés anyira összemarcangolt, hogy a szerencsétlen kis teremtés most keserves kinok között haldoklik a köz-kórházban.

A fehértői kapitányság 44. szám alatt lakik Szél Antal munkásember, aki a házuktól több kilométernyi távolságban dolgozott. A felesége a tanya közelében foglalatoskodott és Antal nevű 2 hónapos gyermekét egy alacsony bölcsőbe kötözve a tanyaudvar közelében hagyta. Délelőtt tíz óra után bement a tanyába, hogy megszoftassa kis fiát. Rémülten látta, hogy egy nagy sertés a földön marcangolja csecsemő gyermekét, akinek már az arcát, kezét és a lábát teljesen összemarcangolta, úgy hogy a kis Antal félholtan hevert a földön. Nyomban behozta a fiúcskát a kórházba, ahol ápolás alá vették, azonban már aligha éri meg a reggelt.

— **Fürdés tele gyomorral.** Ezekben a forró napokban, amikor a legtöbb ember lubickol a folyók és tavak hűvös hullámaiban, gyakrabban megtörténik, hogy itt-ott egy ügyesebb uszó is a vízben hirtelen rosszul lesz, nem tud tovább uszni és elmerül. Ezeket az eseteket a legtöbbször uszás közben beállott görcsnek, vagy annak tulajdonítják, hogy az uszót a vízben szívszélhűdés érte. Egy svájci orvosnak, ki évek óta figyeli az ilyen eseteket, egészen más a véleménye. Szerinte az ilyen hirtelen katasztrófákat a vízben nagyon ritkán idézi elő szívszélhűdés, hanem sokkal valószínűbb, hogy az áldozat tele gyomorral ment a vízbe és ott a hullámoknak az altest ellen irányuló lökése következtében rosszul lesz. Az okok és következmények ugyanazok, mint a tengeri betegségeknél, az uszót hányás és szélhűdés környékezi, izmai elernyednek, egy pillanatra elveszítik az eszméletét és nem lévén többé ereje, hogy tovább uszjon és a gyomorban feltűdülő félig elemésztett ételt kiköpje, megfullad és elmerül. Az emésztést ugyanis a legkisebb himbálódzás, ami pedig az uszásnál elkerülhetetlen, megzavarja és ezért egyáltalán nem tanácsos telegyomorral a vízbe menni. Ebéd után legalább 3—4 órát kell a fürdésig várni, különösen pedig uszni nem szabad tele gyomorral, mert ha a gyomor elkezd a vízben kavarni, oly gyorsan bekövetkezhetik a katasztrófa, hogy a legtöbb esetben még akkor sem menthetik meg, ha közvetlen közelében más uszók lubickolnak.

— **A „Hungária“ műtrágya-gyár részvénytársaság két mindszenti kisgazdának kísérletezés végett 1—1 hold őszi vetésre díjtalanul ad ki műtrágyát.** A vállalkozók értekezhetnek Páncél Károlyval, a gyár megbizottjával.

— A gyorsvonat kerekei alatt. Borzalmas módját választotta az öngyilkosságnak Tuka György 21 éves orosházi csizmadialeány. Az Orosházról Csaba felé száguldó gyorsvonat mozdonya elé vetette magát. A vonat kerekei rettenetes módon megcsönkítették az életunt legényt, aki most a halállal vívódik.

Közgazdaság.

Piaci árak Mindszenten.

— Diamant Vilmos irodájának jelentése. —

Búza,	— — — —	18:20—19:20
Kukorica	— — — —	12:00—12:40
Árpa	— — — —	12:40—13:00

Az árak koronaértékben métermázsánként értendők.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Oloszkai Horváth Antal.

Nyilt-tér.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Búcsúzó.

Mindazon jóbarátaim és ismerőseimnek, kikől a fővárosba való költözködésem alkalmából személyesen búcsút nem vehettem, vagy vehettek, ezúton mondok szívből fakadó istenhozzádot.

Isten velünk!
Mindszent, 1904. június 30-án.

Joanovics.

Válasz

Tek. Szabó István és Társa uraknak
Orosháza.

Folyó évi július hó 29-én kelt levelükben felszólítanak, hogy cáfoljam meg az „Orosházi Ujság“ azon híret, mintha nekem villanyos szerkezetre szabadalmazott költőgépem volna, mert mint írják, ilyesmi sem nekem, sem másnak nincs, s ha van, úgy az nem lehet más, mint egyszerű utánzata az ő villanyos gépjüknek. Ezekre vonatkozólag kijelentem, hogy igenis van villanyos szabadalmazott költőgépjem Óvári Artur urnak Budapesten és Biedermann Ferenc urnak Kolozsváron.

Az én gépem pedig egész más rendszerű és beosztású, mint a Szabó és Társa uraké. Alulról központról fűtős és mégis fölülről (természetesen) egytized foknyi hő eltérés nélkül jut a meleg minden egyes tojásra. Tehát nem úgy egyenetlenül fűt, mint a legtöbb oldalról fűtött gép és nincs 1—3 foknyi eltérés is a különböző sarkokban.

A gépem állandóan szellőztet és a tojások alját a szabadlevegő érheti, akárcsak a kotló alatt. Ami a hőszabályozóját illeti, az a levegő és gázok érzékeny kiterjedésére és hígnyira van alapítva; elpusztíthatatlan, örökös és egyszerre két szelepet nyit. A lámpa lángját, illetve melegét és a költőúr melegét 39,5 foknál egyszerűen és föltétlenül biztosan vezeti el. Túl hőfok teljesen kizárva. Szabályozó készülékem tehát nem villanyon alapszik, ami nem célszerű, könnyen pusztuló és vidéken még pénzért sem javítható.

Gépemben a tojások a legkisebb zúzódás, vagy az ajtó kinyitása nélkül, egy kézmozdulattal megfordíthatók, bármennyi is legyen benne.

A leírt gép szabadalma bejelentve és elfogadva. Minthogy gépem nevelővel is össze van kötve, a pótszabádalom is bejelentve.

A gépem szelepe kibocsátja a fölösleges meleget, de az esetleg rendetlenül kezelt lámpa begyulladását nem akadályozhatja meg s e célból célszerű összekötni jelzőcsengővel, amit még egy laikus is megtehet, ha telep van a háznál. Kijelentem tehát, hogy gépemnél a költséges és könnyen pusztuló villanyos szerkezet egyáltalán mellőzhető s nem szükséges és nem képez szabádmalmi dolgot.

De nagyon bántja Szabó és Társa urakat az én villanycsengőm. Vagy talán én nem használhatok és bárki, aki gépem megveszi villanycsengőt? Nemde Szabó urék találták fel a villanycsengőt?? És rá szabadalmuk van?? Mutassanak elő ily szabadalmat és akkor meghajolok, de addig nem.

S amint alkalmaztam a villanyvezetéket a tyúkólamra, kapumra, kertemre és tojós tyúkomra és mindezeknek mozdulatát észrevehetem, úgy alkalmazni fogom, ha nekem tetszik, a költőgépre is.

Különbö is győzőz a jobb!
A viszontlátásra a hőmezővásárhelyi kiállításon!
Csongrád-Mindszent, 1904. július 30-án.
(Hegyeshalom tanya)

Tisztelettel
Márton Géza,
tanító.

Fényképészet Mindszenten.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy **kedden, augusztus hó 2-án** Szentesről Mindszentre érkezem és rövid időre **Kertész Mór ur házába** telepedem le. Fényképfelvételeket naponta eszközök jutányos árák mellett. Munkám tiszta és finomságáért kezeskedem. Nagyításokat, bármilyen méretben szakszertűen, mérsékelt díjazás mellett készítek.

A n. é. közönség szives pártfogását kérem tisztelettel

HEGEDŰS IGNÁCZ
fényképész.

Dohányzók figyelmébe!

Mörathon dohányillat, mely a dohányt rendkívül kellemes ízűvé teszi, füstjének finom illata van, teljesen nikotinmentes, 20 filléres csomagokban, kapható egyedül **Baksay Illés kereskedésében Mindszenten.**

1 csomag 6 pakli dohányhoz elegendő.

JORGÓ JÁNOS
órák.
Gyári raktár: **WIEN**, III—4.
Rennweg No 75—B

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászedés teljesen kizárva.

— Órajavítási műhely. —

Mindennemű zsebórába új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787 sz. Legolcsóbb, legjobb strapác-óra, nikkelt tokban, 36 órai járással	frt 2.30
8039 sz. Valódi ezüst páncél-lánc	frt 1.—
7858 sz. Ezüst remontoir, dupla fedelű	frt 5.—
7989 sz. Inga-óra ütőművel, 2 sulylyal, 130 cm. magas	frt 11.50
7929 sz. Jó ébresztő óra	frt 1.20

Sziveskedjék nevemre és házszámomra 75—B pontosan figyelni.

Reform-cipőt, valamint mintos cipőket, finom elsőrangú kivitelben **olcsó áron** készítek. A nyári idény alkalmára különösen ajánlok katona-vászonból készült cipőt, amely rendkívüli kényelmes és tartós, sárga vagy fekete színben. Érzékeny vagy hibás lábakról gipsz-mintát veszek, amely az elkészítendő cipő modelljéül szolgál. Javításokat elfogadok és szakszertűen végzek.

A n. é. közönség szives megrendelését kéri tisztelettel

id. Korom Lajos
cipész

a kistakarekkal szemben.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulól felvétetik.

Ne vegyen

cimbalmot vagy harmóniumot,

mig

REMÉNYI MIHÁLY

műhangszerész

legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről, Király-utca 44/l. sz.

Műtrágyázzunk!

Mert talajunkat az állandó kalászos gabona termelésével kimerítettük, miért is a talajból kihasznált növényi tápanyagokat visszafótolni, hogy teljes termést érjünk el, minden gazdának fontos érdeke.

Szuperfoszfátot

(foszforsavas műtrágyát) mint legfontosabb tápanyagot kalászosok alá, valamint egyéb műtrágyaféléket az őszi vetés idejére szavatolt minőségben ajánl a

„HUNGÁRIA“ 2-12

műtrágya-, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság, — **BUDAPEST.**

Mindenirányú útbaigazítással készségesen szolgál megbizottunk:

Páncél Károly úr, Mindszent.

A „KÁVÉ KIRÁLY“-hoz.

Aki nagyon jó zamatu s illatu kávé t kedvel, az csakis **Király-kávé**t vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávé-ismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávé t nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamatu s illatu azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávé t lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgros doboz	4 K. 80 f.
2 „	9 „
4 „	17 „ 20 „

Ezen különleges pörkölt kávé n kívül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel, bármely postállomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legf. Cuba	K. 13.50
1 „ 5 „ „ Ceylon	„ 12.—
1 „ 5 „ „ Jamaica	„ 11.20

Biró és Társa
a „Kávé király“-hoz
BUDAPEST, VII. kerület, Teréz-körút 26.

A „KÁVÉ KIRÁLY“-hoz.

Biztos keresztet

nyújtunk minden állásu egyének sorsjegyek eladásával új, törvényes módszerünk szerint. Nem részlet-üzlet. Ajánlatok intézendők:

„Sorsjegy letéti bank“-hoz
Budapest, VIII., József-körút 16. 24—26

KÉPESLAPOK

rendkívül dús választékban jutányosan kaphatók lapunk könyvnyomdájában.

Eladó ház és föld.

Özv. Latyák Mátyásné Falábú Luca a nagy-utcán levő **két házat** és a vasút közelében levő **másfél lánct földjét** elköltözés végett örökáron **eladja**. Értekezhetni a tulajdonossal.